

Vzemi eno šiško (Gallapfel), raztolči jo drobno, in čez noč jo v toplem kraju (pa ne na peči) daj namakati v žganji, da žganje zdravilno moč iz nje potegne. Majhen kozarček tega žganja popij drugi dan; drugi dan si zopet z drugo šiško naredi kozarček takega žganja in še 3 ali 4 dni (kadar ni dan mrzlice) tako delaj, pa si odpraviš najtrdovratnejšo mrzlico. Neki mož, ki je 10 let imel mrzlico, se je je s šiškami odkrižal. Naj zdravniki poskusijo to zdravilo!

Slovensko slovstvo.

* *Deutsch-slovenisches Taschen-Wörterbuch für Schule und Haus von Anton Janežič, 2. umgearbeitete und vermehrte Auflage, Klagenfurt 1867.*

To je naslov, pod katerim je prišel na svetlo slovar (besednjak) nemško-slovenski, ktere ga so „Novice“ mimo gredé že napovedale.

Zdaj, ko dovršen leži pred nami, nas veže dolžnost, da kaj več spregovorimo o delu, ktero je sestavil mož, ki je mnogo let neutrudljiv delavec na polji slovenskega slovstva. Kdor nepristrano pregleda to najnovejšo knjigo Janežičevo, ta nam bode rad pritrdil, da je knjiga sad večletnega nabiranja, velicega truda, jasnega uma, natančne vednosti in bistroumnega razsodka. Namenjen je ta slovar vsacemu, kdor v govoru ali pismu za nemško besedo potrebuje slovenske. Al čemú tega drobnega slovnika, ker imamo véliki, po pravici obče čislani Cigaletov slovník? — nam utegne ta ali uni v besedo seči. Temu ugovoru le ta odgovor: Vsak izobražen narod ima vélike in male (žepne) slovarje svojega jezika; véliki hranijo vés jezikov zaklad in so neobhodnje potrebni vsacemu jezikoslovcu in kdor koli se hoče seznaniti z duhom jezikovim, žepni, to je, mali slovarji, pa pisatelja ali bralca podpirajo s tem, da ročno najde le besedo, ktere išče. In taka potreba se nahaja večkrat; zato pravi g. izdatelj sam v svojem predgovoru, da je hotel ustreči vednemu in živemu popraševanju po tem slovníku, odkar je poprodan prvi njegov natis. In tej želji je gosp. prof. Janežič ustregel izvrstno. Tega se lahko prepriča vsak, kdor drugi natis primerja s prvim. Drugi ta natis je izdelan veliko bolj kritično mimo prvega; in istina je, da je od konca do kraja predelan in tako pomnožen (prvi natis v šestnajsterki je imel le 630 strani, drugi jih ima 922, in sicer z mnogimi kraticami silno tesno natisnjenih), da tudi njemu, ki ima v rokah prvi natis, svetujemo, da si omisli tudi drugega, kajti va-nj je vstavljeno vse, česar se je pogrešalo v prvem. Razvrstitvi bila je podlaga česki slovar Šumavskega, zdaten pomoček pa Cigaletov véliki slovar. Podpirali so pa to delo še mnogi rodoljubni jezikoslovci, ki so izdatelju iz svojih nabir pošiljali mnogo živih besedi, ktere se ne nahajajo v družih sedanjih slovarjih. Gosp. Janežič je tedaj marljivo prisvojil svojemu slovarju vse, kar mu je bilo dano na porabo ter je slovenskemu svetu podal delo, ktero — če tudi ni celó brez pomanjkljivosti — se vredno vrstuje enakim slovarjem družih slovanskih narodov. — Da se izgovarjajo besede pravilno in kakor jih izgovarja narod, ne manjka nikjer naglaskov, kjer jih je treba; v končnicah je e, kadar v sklonih kot ploglasnik izpade, ležeče tiskan, in tako je skrb obrnjena na vse, česar potrebujejo slovenskega jezika manj vajeni čitatelji. — Tiskan je slovar v Blaznikovi tiskarnici, in pravica zahteva, da tudi tiska omenimo s pohvalo. Tisek slovarjev ni kakor kak drug tisek, in kdor pogleda ta slovar, v katerem je pisatelj s tako obilnimi kraticami skušal kar največ spraviti pod eno besedo, bode rad priznal, da je tisek izvrsten. — Dobiva se slovar po vseh knjigarnah in velja

2 gold. 40 kr. — Ker je beseda tu o slovarjih, se nam samo po sebi vriva vprašanje: kadaj neki začne izhajati po oporoki prebлагаega knezoškofa Wolfa zagotovljeni slovensko-nemški, toliko potrebni slovar?

* „Zrinjska zvezda. Tristoljetnik Sigetskimi junakom.“

Tako se zove krasna spomenica (album), ki jo je v slavo tristoletnice neumrlega junaka sigetskega in bana hrvaškega Nikole Zrinjskega ravnokar izdala Matica ilirska. Ker sl. ravnateljstvo prosi, naj bi njen oglas ponatisnili slovanski časniki, ustrezamo tej želji z naznanilom v izvirnem (hrvaškem) jeziku, ki se tako-le glasi:

„U toj knjizi ima najobširniji za sada i najkritičniji životopis Nikole Zrinjskoga, pisan od poznatoga hrvatskoga povjestnika, prof. M. Mesića, koj je osim svih do sada poznatih izvorah upotrebio još i nove, do sada neupotrebljavane povjestne izvore toli iz knjižnicah i arkivah hrvatskih, koli iz knjižnice mljetčke. Ova je knjiga štampana u velikoj 8mini, na finoj bjeloj artiji, u 298 stranah povjestnoga teksta i 90 stranah originalnih priloga, te ukrašena finom slikom (mjedorezom) Nikole Zrinjskoga, pod kojom se čita hrvatski autografski podpis njegovega imena. Prodaje se dućanskom cijenom po 1 for. 50 nč., u svih knjižarah trojedne kraljevine, kao i kod Matice ilirske (u Narodnom domu, u ekspediciji gospodarskoga lista), kod naručbinah, koje nisu izpod 20 fr., daje se za 40% jeftinije. Svi članovi Matice ilirske dobivaju „Zrinjsku zvezdu“ badava; osim toga svraća se osobita pozornost školske mladeži na to, da se i na ovu knjigu proteže blagodat matičina, po kojoj školska mladež dobiva matičine knjige za polovicu cijene. U to ime može se obratiti u Zagrebu neposredno na tajnika Matice ilirske, profesora V. Jagića, a mladež, koja je izvan Zagreba, valja da to učini uz podpis jednoga od gg. svojih profesorah.“

Državno-pravne stvari.

Misel

o zedinjenji Kranjske, Goriške in Istrijske

v eno skupino — ni nova misel.

1849. leta je c. k. ministerstvo iz Dunaja poslalo novo deželno osnovo c. kr. vladi v Ljubljano v prevdarek, namreč to: ali ne bi se Kranjska, Istrijska in Goriška z Gradiško združiti dale v eno teló, v eno trijedno kronovino.

Rajnki gosp. vitez Fr. Kreutzberg, svetovalec c. k. ljubljanske gubernije, je bil poročevalec. Tako se je glasilo njegovo sporočilo leta 1849. v zboru, ki je bil za to v posvèt poklican:

„Sedanji okrogi Primorskega, ki imajo svoje okrožne urade v Paznu in Gorici, in o kterih je tukaj govorjenje, ne obstajajo edino samo iz krajev mejne grofije Istrijske in poknežene grofije Goriške. Poglejmo

a) v Istro:

Pazniška kresija (Mitterburg, Pisino) obsega 1. nektare obstojne kraje kranjskega vojvodstva, namreč celi sedanji okraj Novograški (Castelnuovo), in tisti kos sedanjega Kopriškega, iz ktere ga stanekdanja kantona Fünfenberg in S. Servola obstala, spadata h kranjski deželi; 2. staroavstrijsko Istro, kteri so prav za prav ime mejne grofije Istrijske dali in ktera je bila kranjski deželi že leta 1374. vdružena in je tudi do leta 1809 vdružena ostala, in tako še sedaj v kranjskih gospôskih